Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30473

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i (SOKM TÖ), bireylerin **Somut Olmayan Kültürel Mirasa** (SOKM) yönelik genel e?ilimlerini, inançlar?n? ve duygusal tepkilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve sosyal bilimler alanlar?nda, kültürel miras?n korunmas? ve aktar?lmas? konular?nda fark?ndal?k düzeyini ve tutumlar? nicel olarak de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas? 2019 y?l?nda Davut Gürel ve Tuba Çetin taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, geçerlik ve güvenilirlik analizleri ile sa?lam bir yap?ya sahip oldu?u gösterilmi?tir.

SOKM TÖ, bireylerin kültürel miras?n sürdürülebilirli?i, önemi ve günlük hayattaki yeri hakk?ndaki alg?lar?n? belirleyerek, bu alandaki e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmeye yard?mc? olmay? hedefler. Ölçek, literatürdeki bo?lu?u doldurarak, somut olmayan kültürel de?erlere yönelik tutumlar?n bilimsel yöntemlerle incelenmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Somut Olmayan Kültürel Miras, **Tutum Ölçe?i**, Kültürel Koruma, E?itim Bilimleri, Psikometri, Geçerlik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Davut Gürel, Tuba Çetin

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin somut olmayan kültürel mirasa kar?? geli?tirdikleri tutumlar?, bu tutumlar?n bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enlerini kapsayacak ?ekilde derinlemesine ölçmektir. Geli?tiriciler, kültürel miras?n korunmas?na yönelik stratejilerin belirlenmesi ve uygulanmas? sürecinde, hedef kitlenin mevcut tutum düzeylerini belirleyerek kan?ta dayal? kararlar al?nmas?na zemin haz?rlamay? amaçlam??t?r.

Ölçek, özellikle ö?retmen adaylar?, ö?renciler ve kültürel mirasla ilgili alanlarda çal??an profesyoneller gibi spesifik popülasyonlar?n SOKM hakk?ndaki alg?lar?n? ve sorumluluk duygular?n? tespit etmek için kritik bir araç görevi görür. Bu sayede, miras?n gelece?e aktar?lmas?na yönelik e?itim politikalar?n?n ?ekillendirilmesine katk?da bulunur.

Yap?

Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i, bireyin somut olmayan kültürel miras?n korunmas?, ö?renilmesi ve ya?at?lmas?na yönelik genel e?ilimini ve de?er atfetme düzeyini yans?tan çok

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap? genellikle miras?n önemi, miras?n korunmas?na yönelik sorumluluk ve miras?n günlük ya?amla entegrasyonu gibi alt boyutlardan olu?ur.

Tutum, sosyal psikolojide **bili?sel** (bilgi ve inançlar), **duyu?sal** (duygular ve hisler) ve **davran??sal** (eylem e?ilimi) olmak üzere üç temel bile?en üzerinden ele al?n?r. SOKM TÖ, bu üç bile?eni de kapsayacak maddeler içererek, bireylerin kültürel mirasa dair kapsaml? bir tutum profilini ortaya koymay? hedefler.

Geçerlik

Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i'nin **geçerlik** çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü kan?tlamak için yap?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, kapsam geçerli?i için uzman görü?leri al?nm?? ve maddelerin ilgili yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.

Yap? geçerli?i ise **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Gürel ve Çetin (2019), faktör yüklerinin yüksek oldu?unu ve ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu gösteren bulgular sunarak, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemi?tir.

Güvenilirlik

Ölçe?in **güvenilirli?i**, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l??? ve kararl?l??? aç?s?ndan incelenmi?tir. Güvenilirlik analizleri kapsam?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in genel Cronbach Alfa de?erinin kabul edilebilir düzeyin üzerinde oldu?unu rapor ederek, ölçe?in yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Elde edilen yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçekteki maddelerin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verebilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in alt?nda yatan potansiyel boyutlar? ke?fetmek için ba?lang?ç a?amas?nda uygulanm?? ve SOKM Tutumunun birden fazla alt boyuta ayr?ld??? saptanm??t?r.

DFA ise AFA sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n, veri setine ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test etmek için kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ve ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak do?ruland???n? göstermi?tir. Bu faktörler genellikle "Koruma ve Sürdürme", "Önemi Alg?lama" ve "Aktarma E?ilimi"

ARABPSYCHOLOGY.COM

gibi temalar etraf?nda toplanm??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar? ve Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Genellikle 18-25 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin E?itim Fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar? örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lar?n her bir maddeye ne ölçüde kat?ld???n? belirten Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?r. Derecelendirme seçenekleri genellikle 5'li veya 7'li bir yap?ya sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Kültürel Miras E?itimi, Psikolojik Ölçme, Faktör Yap?s?, **Geçerlik**, Güvenilirlik, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il

?leti?im E-posta Adresleri: gureldavut@gmail.com (Sorumlu Yazar: Davut Gürel)

Yaz??ma Adresi: Bart?n Üniversitesi E?itim Fakültesi (Makalenin yay?nland??? dönemdeki ili?ik)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için yazar/geli?tiriciden izin al?nmas? önerilir.

Ücret: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: 2019

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Gürel, D. ve Çetin, T. (2019). Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Bart?n Üniversitesi E?itim Ara?t?rmalar? Dergisi, 8*(1), 82-102. doi: 10.14686/buefad.465604.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: somut-olmayan-kulturel-miras-tutum-olcegi-toad.pdf.

Somut Olmayan Kültürel Miras Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddelerinin tam listesi, akademik etik kurallar? ve yay?n haklar? nedeniyle yaln?zca orijinal makalede veya eklerinde bulunmaktad?r. Kullan?m için orijinal kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM